

OPOZORILO: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Na podlagi šestega odstavka 10. člena, tretjega odstavka 12. člena in četrte alineje 73. člena ter v povezavi s prvim odstavkom 14. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

P R A V I L N I K
o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)¹

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina)

Ta pravilnik določa fitosanitarne ukrepe za preprečitev širjenja koruznega hrošča *Diabrotica virgifera virgifera* Le Conte (v nadaljnjem besedilu: koruzni hrošč) v razmejenih območjih, posebni nadzor koruznega hrošča ter obveščanje in poročanje za izvajanje Odločbe Komisije 2003/766/ES z dne 24. oktobra 2003 o nujnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča *Diabrotica virgifera* Le Conte v Skupnosti (UL L št. 275 z dne 25.10.2003, str. 49), zadnjič spremenjene z Odločbo Komisije 2008/644/ES z dne 25. julija 2008 o spremembi Odločbe 2003/766/ES o nujnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča *Diabrotica virgifera* Le Conte v Skupnosti (UL L št. 209 z dne 6. 8. 2008, str. 13).

2. člen
(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

- razmejeno območje je območje, kjer se ugotovi navzočnost koruznega hrošča in vključuje žarišče in pripadajoče varnostno območje. Seznam razmejenih območij se objavlja na krajevno običajen način in je dosegljiv na spletni strani Fitosanitarne uprave Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: uprava);
- žarišče je območje okoli potrjene točke najdbe, s polmerom najmanj 1 km;
- varnostno območje je pas med najmanj 1km in 6 km od potrjene točke najdbe, ki obdaja žarišče;
- varovalni pas je območje med 6 km in 10 km od potrjene točke najdbe, ki loči razmejeno območje od nenapadenega območja, kjer koruzni hrošč ni navzoč;

¹ Neuradno prečiščeno besedilo Pravilnika o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča povzema določbe:

- Pravilnika o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča ([Uradni list RS, št. 21/04](#)),
- Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča ([Uradni list RS, št. 106/06](#)) in
- Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča (Uradni list RS, št. xx/09).

- napadeno območje je tisti del razmejenega območja, kjer je koruzni hrošč navzoč več kot dve zaporedni leti;
- ogroženo območje je območje pridelave koruze (*Zea Mays* L.) za zrnje in silažo (v nadaljnjem besedilu koruza);
- feromonska vaba je vaba, ki se uporablja za privabljanje odraslih osebkov koruznega hrošča z namenom, da se jih ujame, ter služi za ugotavljanje njegove razširjenosti;
- obdobje naleta je obdobje pojava razvojne stopnje odraslega osebkov koruznega hrošča;
- kolobarjenje je način pridelave rastlin, pri katerem se na istem zemljišču v več zaporednih letih zvrstijo različne vrste kmetijskih rastlin v določenem zaporedju;
- zadrževalno območje je združeno razmejeno območje, ki meji na napadeno območje in kjer obstaja nevarnost stalnega širjenja koruznega hrošča; zaokroženo je tako, da je široko najmanj 40 km in sega najmanj 10 km v notranjost napadenega območja in najmanj 30 km izven njega v nenapadeno območje.

II. POSEBNI NADZOR

3. člen (sistematična raziskava)

(1) Uprava zagotavlja izvajanje posebnega nadzora kot uradne sistematične raziskave, da ugotovi navzočnost koruznega hrošča, meje razširjenosti oziroma značilnosti populacije koruznega hrošča in zagotavlja njegovo obvladovanje v skladu s predpisom, ki ureja varovana območja in izvajanje uradnih sistematičnih raziskav na posebno nadzorovanih območjih.

(2) Uradni pregledi v okviru posebnega nadzora iz prejšnjega odstavka se izvedejo na ogroženih območjih vsako leto v skladu z 12. členom tega pravilnika.

(3) Zdravstvene preglede koruze in uradne preglede feromonskih vab izvajajo poleg uprave in fitosanitarne inšpekcije tudi nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb na področju zdravstvenega varstva rastlin, ki smejo v okviru izvajanja posebnega nadzora jemati vzorce v skladu s pooblastilom in navodili predstojnika uprave o odvzemu vzorcev in 12. členom tega pravilnika.

4. člen (spremljanje koruznega hrošča)

(1) Izvajalci uradne sistematične raziskave iz prejšnjega člena ugotavljajo in spremljajo koruznega hrošča z uporabo ustreznih feromonskih in drugih vab, ki jih redno pregledujejo, za ulov koruznega hrošča po setvi koruze, zlasti v novo razmejenem območju in v zadrževalnem območju.

(2) Pooblaščen laboratorij glede na ujete primerke ugotavlja stopnjo napadenosti ter začetek in konec obdobja naleta, ki ga določi na podlagi biologije organizma, razvojne stopnje organizma pri ujetju, števila ujetih organizmov in klimatskih razmer za določeno območje.

(3) Izvajalci namestijo feromonske in druge vabe zaporedno v mreži v skladu s programom iz prvega odstavka 12. člena tega pravilnika. Pri njihovi izbiri in postavitvi upoštevajo lokalne klimatske, geografske, ekološke in druge razmere ter značilnosti območij, zlasti razmejenih območij. Nepooblaščenim osebam je prepovedano odstranjevanje vab ali kakršenkoli drug poseg v zvezi z njimi.

(4) Če se s pregledom vab ugotovi navzočnost koruznega hrošča, izvajalec poskrbi za zgostitev vab v žarišču najdbe in pripadajočem varnostnem območju.

III. RAZMEJITEV OBMOČIJ IN UKREPI

5. člen (razmejitev območij)

(1) Če se v okviru posebnega nadzora ugotovi in potrdi koruznega hrošča na območjih, kjer prej ni bil navzoč, uprava z odločbo določi razmejeno območje, ki obsega žarišče in pripadajoče varnostno območje. Okrog razmejenega območja lahko uprava glede na nevarnost nadaljnega širjenja koruznega hrošča določi tudi varovalni pas. Odločba se objavi na krajevno običajen način in vroči v obliki javnega naznanila na oglasni deski pripadajoče občine.

(2) V odločbi iz prejšnjega odstavka uprava ugotovi, ali obstaja nevarnost stalnega širjenja koruznega hrošča, in odloči, ali je razmejeno območje razmejitev izoliranih najdb ali zadrževalnega območja. Pri natančni razmejitvi območij uprava upošteva ustrezne znanstvene podlage, ki vključujejo zlasti:

- biologijo koruznega hrošča,
- stopnjo napadenosti posameznega območja,
- način pridelave koruze,
- obstoječo razdelitev zemljišč glede na kataster oziroma grafične enote rabe kmetijskih zemljišč (v nadaljnjem besedilu: GERK) tako, da:
 - a) katastrska občina zapade v razmejeno območje, če je več kot 50% njene površine znotraj razmejitvene črte,
 - b) površina GERK zapade v razmejeno območje, če jo seka razmejitvena črta.

(3) Če se ugotovi in potrdi koruzni hrošč na drugi točki kot je prvotna točka najdbe, uprava razmejitev območij temu ustrezno prilagodi oziroma razmejena območja med seboj tudi združuje in smiselno zaokroža.

(4) V primerih iz prejšnjega odstavka izvajalci posebnega nadzora namestijo nove feromonske vabe v varovalnem pasu v obdobju naleta še v istem letu, in sicer pravokotno na mejo razmejenega območja v smeri širjenja koruznega hrošča.

(5) Če se dve leti po prvem odkritju dokaže odsotnost koruznega hrošča v razmejenem območju, razmejeno območje preneha obstajati in zanj prenehajo veljati ukrepi iz 7. in 8. člena tega pravilnika.

(6) Če je več kot dve zaporedni leti po prvem odkritju koruzni hrošč še vedno potrjen v razmejenem območju, se tako območje lahko šteje za napadeno območje, če tam koruznega hrošča na podlagi dokazov ni več mogoče izkoreniniti. Napadeno območje z odločbo določi uprava. Razmejitev in obseg napadenega območja se revidira vsaki dve leti.

(7) Območje med napadenim in nenapadenim območjem se šteje za zadrževalno območje, ki ga z odločbo določi uprava.

6. člen (ukrepi)

Pridelovalci koruze in imetniki zemljišč v razmejenih območjih morajo izvajati:

- ukrepe izkoreninjenja iz 7. in 8. člena tega pravilnika v primeru razmejene izolirane najdbe koruznega hrošča, ali
- ukrepe zadrževanja širjenja koruznega hrošča iz 10. člena tega pravilnika na zadrževalnem območju, ali
- ukrepe zatiranja koruznega hrošča iz 10.a člena tega pravilnika na napadenem območju, da se zmanjša njegova populacija in preprečuje škoda na koruzi.

7. člen (ukrepi v žarišču izoliranih najdb)

(1) V žarišču izoliranih najdb se izvajajo naslednji ukrepi z namenom izkoreninjenja koruznega hrošča:

- a) prepoved premeščanja svežih rastlin koruze in njenih svežih delov izven žarišča v obdobju, določenem na podlagi biologije organizma, razvojne stopnje organizma pri ujetju, števila ujetih organizmov in klimatskih razmer v žarišču,
- b) prepoved premeščanja zemlje s koruznih polj izven žarišča, ki velja preko celega leta,
- c) prepoved spravila koruze v obdobju, določenem na podlagi biologije organizma, razvojne stopnje organizma pri ujetju, števila ujetih organizmov in klimatskih razmer v žarišču,
- d) ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza lahko na istem zemljišču prideluje samo enkrat v treh zaporednih letih,
- e) ustrezen postopek insekticidnega zatiranja koruznega hrošča na koruznih poljih do konca obdobja njegovega odlaganja jajčec v letu odkritja koruznega hrošča in v naslednjem letu,
- f) čiščenje kmetijskih strojev, ki se uporabljajo na koruznem polju, tako da se očistijo zemlje in njenih ostankov preden zapustijo žarišče,
- g) odstranjevanje samoniklih rastlin koruze na poljih, kjer se koruza ne prideluje.

(2) Kadar rezultati spremljanja iz 4. člena tega pravilnika potrdijo, da v žarišču nista navzoča več kot dva organizma, ki sta bila dokazano vnesena v letu sporočanja Evropski komisiji o njuni navzočnosti, se ukrepi iz točk b), d), f) in g) prejšnjega odstavka lahko omejijo na leto pojava organizma in naslednje leto, če v naslednjem letu ni bila ugotovljena navzočnost nobenega koruznega hrošča, čeprav je bilo spremljanje v žarišču intenzivnejše kot v predhodnih letih.

8. člen (ukrepi v varnostnem območju izoliranih najdb)

(1) V varnostnem območju izoliranih najdb se izvaja eden izmed naslednjih dveh ukrepov:

- a) ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje samo enkrat v dveh zaporednih letih, ali
- b) ustrezen postopek insekticidnega zatiranja koruznega hrošča na koruznih poljih v letu odkritja koruznega hrošča in v naslednjem letu.

(2) Kadar rezultati spremljanja iz 4. člena tega pravilnika potrdijo, da v žarišču nista navzoča več kot dva organizma, ki sta bila dokazano vnesena v letu sporočanja Evropski komisiji o njihovi navzočnosti, se ukrepi v varnostnem območju iz točke a) prejšnjega odstavka lahko omejijo na leto pojava organizma in naslednje leto, če v naslednjem letu ni bila ugotovljena navzočnost nobenega koruznega hrošča, čeprav je bilo spremljanje v žarišču intenzivnejše kot v predhodnih letih.

9. člen
(ukrepi v varovalnem pasu)

V varovalnem pasu izvajalec uradnega sistematičnega nadzora spremlja koruznega hrošča z zgoščeno namestitvijo feromonskih vab.

10. člen
(ukrepi v zadrževalnem območju)

V zadrževalnem območju uprava v skladu s priporočilom Komisije 2006/565/ES z dne 11. avgusta 2006 o zadrževalnih programih za omejitev nadaljnjega širjenja koruznega hrošča *Diabrotica virgifera* Le Conte na območjih Skupnosti, kjer je njegova prisotnost potrjena (UL L št. 255 z dne 17. 8. 2006, str. 30) pripravi letni zadrževalni program, ki zagotavlja izvajanje enega izmed naslednjih ukrepov zadrževanja širjenja koruznega hrošča:

- a) ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje samo enkrat v dveh zaporednih letih,
- b) ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje le dvakrat v treh zaporednih letih in da je, v povezavi z lokalnim sistemom za napovedovanje razvoja koruznega hrošča, najmanj eden od teh posevkov koruze posejan po izleganju ličink, ali
- c) ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje dvakrat v treh zaporednih letih, in sicer vsakič v kombinaciji z učinkovito uporabo insekticidov proti odraslim koruznim hroščem ali katerimikoli drugimi ukrepi oziroma posegi, ki dosežejo podobno raven obvladovanja tega organizma.

10.a člen
(ukrepi v napadenem območju)

(1) V napadenem območju se izvajajo ukrepi zatiranja koruznega hrošča, natančneje opredeljeni v zadrževalnem programu iz prejšnjega člena. Zadrževalni program se za napadeno območje lahko sprejme za več let, da zagotavlja izvajanje enega izmed naslednjih ukrepov zatiranja koruznega hrošča:

- ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje samo enkrat v dveh zaporednih letih, ali
- ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje le dvakrat v treh zaporednih letih in je v drugem letu posejana po izleganju ličink (strniščna setev); datum strniščne setve napove služba za napovedovanje koruznega hrošča, ali
- ustrezno kolobarjenje, tako da se koruza na istem zemljišču lahko prideluje dvakrat v treh zaporednih letih, in sicer vsakič v kombinaciji z učinkovito uporabo insekticidov proti odraslim koruznim hroščem ali katerimikoli drugimi ukrepi oziroma posegi, ki dosežejo podobno raven obvladovanja tega organizma.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se koruza na istem zemljišču lahko prideluje tudi več kot dve leti zapored, če koruso prideluje v kombinaciji z učinkovito uporabo insekticidov

proti odraslim koruznim hroščem, ali drugimi ukrepi oziroma posegi, ki dosežejo podobno raven obvladovanja tega organizma.

(3) Z drugim ukrepom oziroma posegom, ki doseže podobno raven obvladovanja iz prvega odstavka tega člena, pridelovalec preverja navzočnost:

- odraslih hroščev z nastavitvijo najmanj 10 lepljivih rumenih plošč na njivo koruze in v primeru, da se na ploščo ulovi več kot 5 hroščev na dan (dosežen prag škodljivosti), izvede foliarno škropljenje v tistem letu ali opusti pridelavo koruze na tisti površini v naslednjem letu, ali
- znakov napada koruznega hrošča kot sta značilno poleganje koruze v obliki »gosjih vratov« ali gluhi storži zaradi objedanja svile, kadar postavitev rumenih plošč zaradi obsega pridelave ni izvedljiva. V primeru pojava znakov napada pridelovalec opusti pridelavo koruze na tisti površini vsaj v naslednjem letu.

(4) Drugi ukrep oziroma poseg, ki doseže podobno raven obvladovanja iz drugega odstavka tega člena, je zlasti uporaba insekticida proti ličinkam koruznega hrošča pod pogojem, da pridelovalec preverja navzočnost:

- odraslih hroščev z nastavitvijo najmanj 10 lepljivih rumenih plošč na njivo koruze in v primeru, da se na ploščo ulovi več kot 5 hroščev na dan (dosežen prag škodljivosti), izvede foliarno škropljenje v tistem letu ali opusti pridelavo koruze na tisti površini v naslednjem letu, ali
- znakov napada koruznega hrošča kot sta značilno poleganje koruze v obliki »gosjih vratov« ali gluhi storži zaradi objedanja svile, kadar postavitev rumenih plošč zaradi obsega pridelave ni izvedljiva. V primeru pojava znakov napada pridelovalec opusti pridelavo koruze na tisti površini vsaj v naslednjem letu.

(5) Drug ukrep oziroma poseg iz tretjega in četrtega odstavka tega člena se izvaja v sodelovanju z opazovalno napovedovalno službo za varstvo rastlin, ki spremlja gostoto populacije koruznega hrošča na napadenem območju in določi ustrezne roke in načine zatiranja za posamezno območje Republike Slovenije.

10.b člen (ukrepi v območju letališč)

Na koruznih poljih v območju letališč, najmanj 2500 m okrog vzletno-pristajalnih stez ali drugih površin, po katerih se gibljejo letala, kjer je dokazano, da je tveganje za vnos koruznega hrošča veliko, se izvaja eden izmed naslednjih ukrepov:

- a) ustrezno kolobarjenje, tako da se koroza na istem zemljišču lahko prideluje samo enkrat v dveh zaporednih letih, ali
- b) intenzivno spremljanje prisotnosti koruznega hrošča z uporabo primernih feromonskih vab; če je koruzni hrošč odkrit, se območje razmeji in izvedejo ukrepi v skladu s 7., 8. in 9. oziroma 10. členom tega pravilnika.

11. člen (črtan)

IV. NALOGE, POOBLASTILA IN OBVEŠČANJE

12. člen
(naloge in pooblastila)

- (1) Predstojnik uprave odobri program posebnega nadzora koruznega hrošča, v skladu s pravilnikom, ki ureja izvajanje uradnih sistematičnih raziskav na posebno nadzorovanih območjih, ki podrobneje opredeli območja in obseg spremljanja koruznega hrošča.
- (2) Sistematične raziskave oziroma posebni nadzor iz tega člena izvajajo v skladu s tretjim odstavkom 3. člena tega pravilnika:
- izvajalci javnih pooblastil po zakonu, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin,
 - pooblaščen izvajalci javne službe zdravstvenega varstva rastlin,
 - fitosanitarni inšpektorji,
 - pooblaščen uradne osebe z uprave.
- (3) Laboratorijske preiskave koruznega hrošča in feromonskih vab, opravlja pooblaščen laboratorij v skladu s predpisom o tehničnih in organizacijskih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati laboratoriji za izvajanje diagnostičnih preiskav na področju zdravstvenega varstva rastlin.
- (4) V spremljanje koruznega hrošča lahko uprava vključi tudi druge organe, organizacije in službe, ki delujejo na področju kmetijstva, v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin.
- (5) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega pravilnika opravljajo fitosanitarni inšpektorji, v skladu z zakonom o zdravstvenem varstvu rastlin.
- (6) Za koordinacijo, poročanje in izmenjavo informacij skrbi uprava.

13. člen
(obveščanje in poročanje)

- (1) Izvajalci uradne sistematične raziskave o najdbah koruznega hrošča sproti poročajo upravi, ki izsledke redno objavlja na svoji spletni strani in o njih obvešča razmejena območja na krajevno običajen način, še zlasti glede razširjenosti koruznega hrošča, obdobja naleta in uvedenih ukrepov za njegovo širjenje oziroma zatiranje.
- (2) Uprava vsako leto do 31. decembra posreduje Evropski komisiji in drugim državam članicam Evropske unije naslednje informacije:
- o izsledkih sistematičnih raziskav iz 3. člena tega pravilnika,
 - o razmejenih in napadenih območjih v obliki zemljevidov v ustreznih merilih,
 - o obdobju naleta z utemeljitvijo določitve tega obdobja v skladu z drugim odstavkom 4. člena tega pravilnika;
 - o ustreznem postopku zatiranja na razmejenih območjih v skladu z e) točko 7. člena in b) točko 8. člena tega pravilnika,
 - o zadrževalnih programih iz 10. člena tega pravilnika.

V. KONČNA DOLOČBA

14. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča (Uradni list RS, št. 106/06) vsebuje naslednjo prehodno in končno določbo:

12. člen
(prehodna določba)

Inšpekcijski postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo v skladu s Pravilnikom o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča (Uradni list RS, št. 21/04).

13. člen
(uveljavitev)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o fitosanitarnih ukrepih za preprečevanje širjenja koruznega hrošča (Uradni list RS, xx/09) vsebuje naslednjo končno določbo:

6. člen

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.